

Mūsų LIETUVA

MŪSU LIETUVA
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Jornal Lituanos «NOSSA LITUANIA»

DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:
Avenida Zelina, 706 — Caixa Postal 371
SÃO PAULO

Ats kiro numerio kaina Cr.\$ 2,00

NR. 93 (15)

SÃO PAULO — BRASIL, 1951 M. BALANDZIO MĒN. ABRIL 7 D.

IV METAI

Laisvamanybės Bonkrotas

LAISVAMANIS turėtų būti žmogus, kuris iš anksto nesivaduodamas jokia primesta pasaulėžiūra ar mokslu, éats savo iniciatyva, laisvai ieškotų tiesos. Iš tos surastos tiesos turėtų susidaryti savo gyvenimo pasaulėžiūra, sulig kurios vertintų visus gyvenimo reiškinius įvairiose srityse. Ta laisvamano sudaryta pasaulėžiūra galbūt vadintais laisvamanybė. Jei laisvamaniai pripažintų laisvą kiekvienam žmogui pasaulėžiūros nusistatymą ar suradimą, tai laisvamanybė, kaip tokia negalėtų turėti vienos aiškiai suformuluotos pasaulėžiūros ir jos neprivalėtų kitiems piršti, kad nesuvaržyti laisvės apsispręsti. Ir šita laisvė apsispręsti turėtų būti esminis bruožas laisvamanybėje.

Tuo tarpu gyvenimo praktikoje yra visai priešingai. Vadınamieji laisvamaniai tiesiog brutaliomis priemonėmis bruka jau iš anksto nustatytas pažiūras — materializmą, į gyvenimą. Materializmas yra pasaulėžiūra, sulig kurios visa kas yra pasaulyje yra tik medžiaga. To, ko netaisome ir savo pojūčiais neužčiuopiame, nėra. Pavyzdžiui, kadangi Dievo, sielos nematome, ir negalime savo pojūčiais apčiuopti, tai jo ir nėra. Iš čia nuosekli išvada, kad nereikalinga ir religija, kuri yra paremta Dievu. Materializmas nuvertina ir žmogaus asmenybę, nustatdamas ją į paprastų, neprotingų tvarinių eiles.

Kokie buvo Lietuvos laisvamaniai, labai ryškiai matyti iš leisto neva "mokslinio žurnalo" «Kultūra», kurios didžiausias rūpestis buvo skleisti bedievybę ir kovoti su kitaip įsitikinusiais. Dalinai ta pati laisvė «atsispindėjo» čia Brazilijoje rytiečių retkarčiais pasirodžiusiame leidinyje «Rytas».

Laisvamaniai ne tik netoleravo kitaip manančių, bet tiešiog iš pareigos kovojo su religija. Visai teisingai juos žmonės pavadino bedieviais, nes jo nepripažįsta.

Tarp laisvamanybės ir komunizmo galima padėti lygybės ženklą. Tai yra vienas ir tas pats. O jei yra skirtumas, tai toks, koks tarp vištos ir kiaušinio. Pagrindas tas pats — materialistinė pasaulėžiūra. Tik komunizme ši pasaulėžiūra yra logiška, nuosekliai išvystyta ligi galo su visomis praktiškoms išvadoms.

Lietuvoje komunizmo pasekėjus išugdė lietuviški laisvamaniai dėdami visas pastangas su Rusijos pagalba įvesti komunistinę santvarką. Amerikoje tas pats. Visokie bimbinkai yra šliupo išperos, kurie dabar akiai vergauja Lietuvos okupantams. Šliupas savo gyvenimo saulėleidyje apgailėstavo klaidą, pamatęs, kada jo laisvamaniai uoliai talkininkavo raudonarmiečiams okupavus Lietuvą. Bet jau per vėlu...

Laisvamanybė, materializmas, kaip mokslas ir kaip pasaulėžiūra, jau yra pasenęs, atgyvenęs savo dienas. Visos Darvino ir americalistų teorijos neišlaiko prieš šių dienų mokslo davinius jokių kritikos. «Nauji» tebėra tik tamsiuose, atsilikusiuose kraštuose ir tamsiuose protuose. Jau šio šimtmečio pradžioje, visur, ypač vakarų Europoje kur yra kultūros ir civilizacijos centras, pasireiškė nauji dvasinių vertybių iškelimo sąjūdžiai, ypač inteligentijos ir mokslininkų tarpe.

Lietuvoje pasireiškimas stiprių ideologinių sąjūdžių tiek inteligentijos, moksleivijos, tiek plačioje visuomenėje, buvo ryškus protestas prieš laisvamanybę bei žmogaus nuvertinimą.

Materializmas neuždega dibeliems žygiams masių. Praėjusio karo metu Sovietų Rusija, norėdama sustiprinti liaudies kovingumą, į kovą kvietė ne Darvino beždžionės ir Markso gaidžio vardu, bet garbingos «buržuų» praeities ir jų didvyrių vardu.

Drasesnių ir šviesesnių protų dezertavimas iš komunistų eilių tiek šiapus, tiek anapus geležinės uždangos, visuotinis komunistų partijos krizis vakarų Europoje, katastrofiški laisvuose rinkimuose kompartijos pralaimėjimai, yra ryškiausias pavyzdys ir tos pasaulėžiūros, kuria ta santvarka paremta, bonkrotas.

KOREJOS KARAS

Korejos fronte, galima būtų pasakyti, nieko naujo, bet kiekvienam momentu galima laukti svarbių įvykių. UNO kariuomenės daliniai užėmė visą pietų Koreją ir jau yra peržengę skiriamąją ribą ir nutiesę fronto linijas apie 16

km šiaurės Korejos teritorijoje. Galima sakyti, karo veiksmų iniciatyva dar iki šian dien tebėra amerikonių rankose.

Dėl visų šių priežasčių, kaip jau pereinamos savaitės nu

ryta visa eilė bandymų ir siūlymų iš Vakarų pusės, baigti Korejos karą, ieškant susitarimo su kiniečiais. Generalas Mac Arthuras pasiūlė tartis su kiniečių kariuomenės vadu dėl paliaubų. Į šį pasiūlymą nieko kiniečiai neat sakė.

Naujasis Anglijos užsienių reikalų ministeris Morrison šią savaitę pasakė savo pirmąją kalbą, kur jau pat pradžioje pabrėžė, kad jau atėjęs psichologinis momentas žiūrėti, kaip būtų galima užbaigti Korejos karą.

Amerikos atstovas prie UNO saugumo tarybos Austin taip gi šiomis dienomis pabrėžė, jog atėjęs laikas kalbėti apie taiką Korejoje. Pagal Austino nuomonę visos komunistų pastangos ir planai užimti visą Koreją nuėjo niekais. Todėl dabar esąs psichologinis momentas patogus nutraukti mūšius.

Bendrai galima pasakyti, jog sąjungininkų valstybės būtų palankios šiuo momentu užmegsti derybas su komunistais dėl karo paliaubų ar užbaigimo. Tuo tarpu nematyti iš kiniečių pusės jokių ženklų, kurie leistų spręsti, jog esama vilčių ir geros vilios sustabdyti karo veiksmus. Priešingai yra laukiama didelės kiniečių ofenzyvos, kuri, kaip spėjama, yra visuoolumu ruošinama ir gali galbūt, labai netolimoje ateityje prasidėti.

Iš tikrųjų komunistai yra su koncentravę šiaurės Korejoje labai stambias jėgas, didžiausią divizijų skaičių nuo pat karo pradžios. Pagal gen. Mac Arthuro vyr. štabo pranešimus komunistai turi 63 divizijas išilgai šiaurės Korejos fronto.

Kiniečių žmonių skaičiaus persvara iš amerikiečių pusės yra kompensuojama aviacijos persvara, kuri sunkiai paliečia kiniečių judėjimo laisvę ir ypač lengvai pažėdžia komunistų transporto ir tiekimo tarnybą.

Šią savaitę gen. Mac Arthur padarė savo 15-ąją inspekcinę kelionę į Korejos frontą. Generalas su džipu pervaziavo per skiriamąją liniją į šiaurės Koreją ir apilankė įvairias fronto vietas, kur buvo 8-osios armijos vad. gen. Ridgway ir korejiečių generolo Chung palydėtas. Po savo kelionės generolas Mac Arthuras pareiškė, kad UNO kariuomenės taktinės sąlygos tebeesanti palankios ir kad kariuomenė tebeilaikanti savo rankose iniciatyvą «Mūsų strategija pasilieka ta pati ir nepaliesta», pareiškė gen. Mac Arthuras. «Ji remiasi manevrų ir judėjimo, o ne pozicijų karu». Dėl to 8-oji armija, paaiškino generolas, nesirengia įsivirtinti bet kurioje iš anksto nustatytoje linijoje, kad lauktų kiniečių puolimo, bet priešingai rengiasi pati pradėti puolimą, kad tokiu būdu išlaikytų ir toliau savo rankose iniciatyvos laisvę.

Bombarduos Mandziuriją

Iš Vašingtono pranešama, kad gen. Mac Arthur yra gavęs vyriausybės leidimą bombarduoti komunistų bazines Mandziurijoje.

Amerikos atstovų rūmų pirmininkas pareiškė, kad be Kinijos ir šiaurės Korejos kariuomenės, Mandziurijoje randasi dar kitų tautų ginkluotos pajėgos ir kad esame prieš baisų pavojų, prieš naujo trečio pasaulinio karo pradžią.

Be abejo, ta kitų tautų kariuomenė reiškia rusų kariuomenę.

BRAZILIJOS ZINIOS

ŠKOTŲ WHISKY São Pauly

Daug triukšmo sukėlė São Paulyje škotiško whisky afėra. Jau ne kuris laikas São Paulo policija darė pastangų nustatyti, iš kur tiek daug rinkoje atsirado škotiško whisky. Dažnai buvo sakoma, kad São Paulyje esama daugiau whisky negu vandens.

Istorija prasidėjo nuo to, kai į vieną barą puikiu automobiliu atvyko trys vyrai ir pasiūlė baro savininkui pirkti whisky. Du Forca publika kareiviai kurie tuo metu buvo prie minimo baro, susidomėjo nepažįstama whisky pardavėjas ir pareikalavo dokumentų. Kareingi atvykėliai nenorėjo ar neturėjo dokumentų, buvo nugabenti į policiją kartu su automobiliu, kuris buvo pilnas whisky butelių.

Policijoj buvo išaškinti ir nustatyta, kad whisky buvo falsifikuotas. Vienas iš pardavėjų pasirodė beesas policijos investigadorius, Policijai pradėjus aiškinti reikalą, buvo surastas ir pats fabrikas, tik ne škotijoje, bet São Paulyje, Rua Glicerio 446. Tame fabrike jau 20 metų tulas Vasco Martini gamina škotiską whisky ir įvairius kitus užsieninius gėrimus, gaudamas iš to didelį pelną.

Patsai savininkas jau buvo pabėgęs, bet nepaspėjo paslėpti ir sunaikinti visų fabriko įrengimų. Daugiausia buvo gaminamas whisky žinomos markės «Cavalho branco», kuris ypač São Paulo publikos mėgstamas. Praėjus kelioms dienoms buvo suimtas ir pats savininkas Vasco Martini.

Girdėtis, kad nekurie dideli mėgėjai «Baltojo žirgo» whisky yra apsvylę škotiska degtine ir žada ateityje pereiti daugiau prie braziliškos.

PRIEMONĖS ATPRATINTI NUO GĖRIMO

Nesenai São Paulo Centralinėje policijoje buvo užregistruotas ne kasdien pasitai kas įvykis.

Į policiją prisistatė dvi moterys, kurios su savimi atsiavedė gerai įsigėrusius ir besipriešinančius vyrus. Abi moterys paprašė budintį policijos valdininką, kad jis abu vyrus patalpintų už groto jei

ne porai dienų, tai bent keletai valandų. Besikalbant paaiškėjo, kad moterys esančios motina su dukterimi, o vyrai — motinos vyras ir dukters vyras — žentas. Abi moterys pasiskundė, kad abu vyrai pradėjo dažnai įsigerti, ir jos norinčios tokiu būdu juos atpratinti nuo gėrimo.

Portugalų alyva

Nesenai São Paulo policijai pavyko išaiškinti naują aferą, butent, surado portugalų alyvų (azeitonų) fabriką.

Viename medžio sandėlyje, kuris randasi Rua Oratorio 829, paprastos alyvos buvo pakuojuojamos į specialias skardos dėžes, vartojant vietinį aliejų, o ant dėžių apgaulingai būdu buvo įdedami užrašai, kad produktas esąs importuotas iš Portugalijos kaipo markė «Ouro fino». Dėžių uždarymui policija rado net specialią mašiną. Fabriką policija uždarė ir prekes konfiskavo.

Santos—Arica

Vašingtono konferencijoje pasiūlyta praveisti strateginę autostradą tarp Santos prie Atlanto ir Arico prie Ramiojo vandenyno uostų.

Tų dviejų okeanų sujungimas autostrada turėtų visai pietų Amerikai didelės ir strateginės ir ekonominės reikšmės. Tas projektas jau senas, bet jo įvykdymui nebuvo lėšų.

— São Paulo gubernatoriui atmetė kainų komisijos pasiūlyma pakelti cukraus kainą — 10 centavų kilogramui.

— São Paulo — Rio de Janeiro futbolo nugalėtojas išaiškės šį sekmadienį kada su sitiks dvi stipriausios komandos S. Paulo Palmeiras ir Corintians. Abu klubai stovi pirmoje vietoje ir turi po lygų skaičių praloštų taškų.

— Balandžio 4 d. Belgijos sostinėje Brinselyje susitiko São Paulo F. C. su vietos belgų rinkine.

Brazilų komanda pralaimėjo rezultatu 2:1.

Spaudos Puslapiuose

STIPRINA "AMERIKOS BALSA"

Spaudos žiniomis, JAV senatorius demokr. W. Beatonas, anksčiau vadovavęs "A. Balsui", kuriuo dabar duodamos transliacijos ir lietuvių kalba, pasiūlė jį padaryti nuo Valst. Departamento nepriklausomą, nes vienam vienin teliui užs. reikalų ministeriui esą neįmanoma tokią didžiulę organizaciją tinkamai prižiūrėti. Ateity "A. B." numatoma dar daugiau išplėsti, bu tent iki 13.000 bendradarbių ir tarnautojų. Tada jo personalas bus didesnis už didžiąsias amerikiečių telegramų agentūros Associated Press, radio b-vės National Broadcating Company ir filmų b-vės Goldwyn Mayer personalus drauge sudėtus į krūvą.

Propagandos Karas

"ABN korr." žiniomis, Laisvosios Europos komiteto vadovybėje padaryta pakeitimų, kurie verčia daryti išvadą, kad jo veikla bus dar daugiau suintensyvuota. Naujuoju pirmininku pakviestas 48-ameis publicistas Charles Douglas Jackson, žurnalo "Fortune" leidėjas ir vicepirmininkas akc. b-vės, kuri milijoniniu tiražu leidžia žinomuosius amerikiečių savaitraščius "Time" ir "Life".

1944 m. Jacksonas Eisenhowerio štabe vadovavo psichologinio karo vedimui. Daroma išvada, jog dabar propagandinis karas prieš Sovietų Sąjungą bus ne tik pagriežtintas, bet dar daugiau; nuo šio laiko jis bus vedamas su tokiu pačiu intensyvumu ir stiliumi, kaip kad jis buvo vedamas 1944 m. prieš 3-ąjį Reichą. Tam tikslui Jocksonas jau dabar 1951 m. paprašė 145 milijonų dolerių.

Daugiausia to komiteto iniciatyva bus taip pat sustiprintos radio transliacijos tautoms už geležinias uždangas. Dar šį pavasarį Holzkirchene, netoli Müncheno, bus paleistas į apyvartą 200 kilovatu galingumo siųstuvai, kuris savo transliacijomis apims Sovietų Sąjungos europinę dalį, Kaukazą, Art. Rytus ir šiaurės Afriką. Išsiek numatytos transliacijos satelitų kalbomis, ir "ABN korr" pasigenda transliacijų kalbomis tautų, kurios yra Sovietų Sąjungoje, taip pat, pageidaujama, kad būtų užmegztas ryšys su visais rezistenciniais organais, ne tik su kai kuriais vienašališkais komitetais, nes tai padės geriau atskleisti visą tiesą apie šurpią bolševikinę tikrovę.

Garantuotos Laisvės

Paprastai gerai informuotas britų "The Observer" (Nr. 8332) duoda atsakymą į šiuos du ne tik britams, bet ir kiekvienam europiečiui rūpimus klausimus:

1. kam tas milžiniškas sovietų ginklavimasis i.
2. kas būtų, jei sovietai, su prate jo reikšmę, nelaukdami, kol amerikiečiai pasiekia pačią savo galybės viršūnę, smogtu tuoju.

Laikraštis, svarstydamas klausimą, kuri valstybė bus galingiausia pasaulyje kuriniu atžvilgiu po poros trijų metų, pažymi, kad be dabartinės karo tarnybos praplėtimo, per pastaruosius 3 metus (nuo 1950 VII 1. iki 1953 VI 30.) JAV apsiginklavimui skiria 140 milijardų dolerių.

Tada ginklavimasis bus baigtas. Jo rėmuose numatoma skirti didesnė karinė pagalba JAV sąjungininkams nei dabar pagal Marshallo planą.

Pasaulis žino, kokių baisių skaičių buvo pasiekęs vokiečių ginklavimasis prieš 2 jį karą ir sovietų — jo metu ir po jo. Tačiau visa tai, pažymi dienraštis, yra tik niekis, palyginus su tuo, kokia apimtimi šio tikslo ėmėsi dabar amerikiečiai. Pagal dabartinę programą JAV yra pasiryžusios per pastaruosius 2,5 metų pasidaryti galiu gesnės negu visas kitas likusias pasaulis, suėmus krūvon draugus, neutraliuosius ir priešus. Jau vien šiais metais amerikiečių gynyba bus 8 kart didesnė už padidintą britų gamybą, o jų išlaidos gynybos reikalams 1950-1953 m. 5 kartus prašoks Britanijos metines gyventojų pajamas. Tik per vienus metus amerikiečių suteikta savo sąjungininkams karinė parama bus didesnė už visą britų biudžetą.

Tiesa, šiuo metu Rusija turi tam tikrą pranašumą Europos ir Azijos žemyne. Tačiau toji situacija pasibaigs po 18 mėnesių. Galimas dalykas, kad ji pramatydama tai, gali ryžtis per tuos 18 mėn. smogti bet kuriuo metu, tačiau tai amerikiečių ginklavimą tik dar daugiau pagreitintų. Tiesa, atsisakydama agresijos Rusija gali išsaugoti savo statusą kaip nepriklausoma valstybė. Tačiau dabar jau niekas jai ne išsaugos tos pozicijos, kurią ji buvo užėmusi pasaulyje 1945-1950 m. Mintis apie jėgų pusiausvyrą ir pasaulio pasidalinimą tarp 2 didžiųjų priklausau jau praeičiai, kai Rusija jau buvo ginkluota ir JAV neginkluotos. Rusija — jei nenorės imtis savizudžio karo, — per porą ar trejetą sekančių metų iš pirmajės galybės nusileis tarp antraeilių. Amerika nenori dominuoti pasaulyje, ji tik nori, kad dominuotų Jungtinės tautos ir galiausiai įsigalėtų tie principai, kurie numatyti Atlanto Chartoje, — baigia reikšmingas pastabas laikraštis.

Dar precyziškiau savo pastabas tuo reikalu formulavo vasario 26 d. "Newsweek". Žurnalo nuomone, potitbiuras atsistoja prieš klausimą: — Ką laisvasis pasaulis darys, kai apsiginklavimas bus baigtas? Ar mėgins sužlugdyti sovietų režimą? Jei Kremlius įsitikins, jog plataus masto karas per 5 metus neišvengiamas, galimas dalykas, jog apsispręs smogti dabar. Tačiau ir šiuo atveju geriausiai amerikiečių strategai sakosi neišmana, kaip sovietai galėtų laimėti karą. O neatsakinamiems spėjliotojams arba apie reikalą nenusivokiantiems, — žurnalas pataria verčiau laikyti liežuvį už dantų.

NUOŠIRDUS PRANCŪZŲ ATSILIEPIMAS

Lietuvams palankus prancūzų "Revue Parlementaire" savo Nr. 37 labai gražiai atsiliepia apie lietuvių suruoštą šiemetinį nepriklausomy-

bės minėjimą Prancūzijoje ir visame pasaulyje, ta proga išskeldamas lietuvių kovas už savo tautos laisvę, per "Amerikos Balsą" pradėtąsias transliacijas lietuvių kalba ir Amerikos užs. reik. viceministerio E. Barrett ta proga paskelbtą pareiškimą, kodėl

Amerika niekuomet nepripažino Pabaltijo valstybių okupacijos. Gale pažymėtus buv. Prancūzijos I ambasadoriaus Lietuvai G. Puyaux sveikintamas lietuvių tautai su nuosirdžiais linkėjimais veikia sulaukti šviesesnės ateities.

Lietuviai Pasaulyje...

Kanada

Pirmas šiemet įsteigtas laikraštis pasirodė Rodney mieste Kanadoje Tai yra «Mūsų Dienos», krikščioniškos minties (evangelikų) laikraštėlis. Išleina kiekvieną penktadienį. Leidžia «Rūtos» leidykla, kuri pr. metais leido «Skautų Aidą», o redaguoja buv. «S. Aido» redaktorius P. E. Enskaitis. Savaitraštis mažo formato.

— Šachmatininkas I. Žalys žada dalyvauti Montrealio pirmybėse ir ginti pernai laimėtą Montrealio meisterio titulą.

— Žymusis mūsų grafikas prof. Telesforas Valius Kanados grafikų sąjungos yra pakviestas dalyvauti Kanados meno apžvalgijoje parodoje, kuri ruošiama kovo balandžio mėnesiais.

— Dailininkas prof. Telesforas Valius sukūrė DLK Vytauto portretą, kuris bus atspausdintas ir platinamas. Portretas netrukus žada pasirodyti spaudoje rinkoje.

— Iš Švedijos į Kanadą atvyko statybos inž. I. Maleška su žmona ir dviem vaikais. Švedijoje, sako, belikę tik 200 lietuvių. Daugelis bėga ne ieškodami geresnių gyvenimo sąlygų, bet bijodami galimos Rusijos okupacijos.

— «Tėviškės Žiburiai» Kanados lietuvių savaitraštis, redaguojamas prof. A. Šapokos, pradėjęs jį spausdinti nuosavoje spaustuvelyje, dėl aiškaus šrifto ir gražios laikraščio formos, turi didelį pasisekimą. Kasdien į administraciją atplaukia nemažas skaičius naujų prenumeratorių tiek iš Kanados tiek iš kitų lietuviškų vietovių.

— «The Telegram», Toronto laikraštis įdėjo pasikalbėjimą su lietuvių, lenkų, ukrainiečių atstovais. Ta proga buvo patalpinta ir prof. A. Šapokos fotografija.

— Kanadoje gyvenantis rašytojas J. Nevardauskas neseniai išleido rinkinį «Užrūstinti Dievai», parašė romaną «Generolas Kosčiūška» kuriame vaizduojama 18 amžiaus pabaigos Lietuva, Amerikos nepriklausomybės kovos ir 1794 m. sukilimas. Taip pat jis turi paruošęs novelių rinkinį «Auksinių vakarų daina». Abi knygos autorius numato išleisti dar šiais metais.

— Toronte veikiančiai «Šviesos» spaustuvei direktoriauja Antanas Rinkūnas, Stasys

Dargis ir Vytautas Aušrotas. Spaustuvē spauscina «Tėviškės žiburius».

Australija

— Tarp krašto PLB valdybos ir buvusio ALD pirmininko Baužės eina ginčas dėl laikraščio «Mūsų Pastogė» priklausomybės.

Kai Australijos Lietuvių Draugija persiorganizavo į PLB prieš pusę metų, tai tos draugijos pirmininkas, kaip atsakingas «Mūsų Pastogės» redaktorius, šį laikraštį suprivatino, nors jis iki tol buvo leidžiamas kaip draugijos organas.

— Adelaidės lietuvių teatro grupė gostrolavo Melbourn, kur per du spektaklius apsilankė virš 1.000 žiūrovų, nors pačiame mieste yra tik virš 1.000 lietuvių.

— Pulgio Andriūšio apysaka «Sudiev kvietkelį» jau renkama ir netrukus bus išleista.

— Sydnejuje veikia meno mėgėjų ratelis, kuris rengia įvairius kultūrinius rengimus.

— Iš Australijos, atlikę darbo sutartis, viengungiai vyrai nori išvykti į JAV. Amerikos konsulatan esą jau paduota 300 prašymų. Pati kelionė atsisiantį apie 100 svarų. Sunkiausia yra gauti laidimas iš važiuoti.

— Adelaidėje, veikia vienas iš stipriausių Australijos lietuvių chorų, kuriam vadovauja muz. Simkus.

EUROPA

Nuo praeitų metų gaunamuose iš Lenkijos laiškuose pastebimas aiškus Lenkijos gyventojų nuotikos pakitėjimas. Rašoma atsargiau ir mažiau.

Pastaruojų metu, atrodo, del galimo konflikto tarp vakarų ir rytų, Lenkijoje imama perkrauti piliečių sąžinė, kitai sakant eina valymas. Vėl imama reikalauti Lietuvoje gyvenusių piliečių registruotis MVD skyriuose, kur jie suimami ir prievarta siunčiami Lietuvon, neva del lietuviškų darbo rankų stokos Lietuvoje Galimas dalykas, kad išvežamieji nugalbunami žymiai toliau, kur karui besiruošiantiems bolševikams reikalingos darbo jėgos dar labiau. Toks trėmimas Lietuvon ar kur kitur ima kelti ir tų Lietuvos piliečių nerimą, kurie 1945 metais legaliai repatrijavę Lenkijon, nes laukitema, kad ir jie bus tardyti ir tremiami.

Laiškuose matomas Lenki-

joje šiuo metu esamas karo ūpas. Jieškoma būdų susižinoti kas tuo reikalu galvojama Amerikoje, nes čia dedamos visos išsigelbėjimo viltys. Laukiama jei ne visiško, tai bent smarkaus korespondavimo apribojimo.

Piniginei reformai praėjus ir sumažinus buvusių pinigų vertę bent 20 kartų, gyvenimas Lenkijoje pasunkėjo dar labiau. Aparatūra neįperkama, tik knygynų lentynos lūžta nuo pigios bolševikinės literatūros. Piliečio perkamoji galia susilygino su rusų piliečių.

— Neseniai paskelbtas gražus tėvo Bernatono, lietuvių sielovados vadovo planas Vilnelio miestelyje, visai netoli Frankfurto, statyti lietuvių butų koloniją. Dar tik duomenys renkami ir pareiskimai priimami, ir tai dar pirmoje eilėje iš Hesseno srities tremtinių, bet jau dabar aišku, kad tai bus svarbus veiksnys lietuviams tremtiniais gelbėti nuo pražūties.

— Anglams apie Lietuvą D. Britanijos Lietuvių Sąjungos Centro valdybos pirmininkas M. Bajorinas vasario 16 proga įvykusiame dideliame mitinge skaitė paskaitą apie Lietuvą. Prefegentas su pažindino klausytojus su Lietuvos istorija ir su dabartinio gyvenimo Lietuvoje sąlygomis. Mitingą šaukė Liberalų internacionalo britų skyrius.

Liberalų Internacionale yra ir lietuvių grupė. Jos pirmininkas — St. Kuzminskas, sekretorius — prof. S. Žymantas.

— Klaipėdos ir iš viso Mažosios Lietuvos lietuvių emigracija iki šiam laikui tebėra beveik neišjudinta. Pasaulio Liuteronų Federacijos rūpesčiu galėsią išemigruoti apie 900 klaipėdiečių šeimų, kurias ši organizacija išvešianti į Kanadą. Kelionės išlaidas apmokės minėta organizacija, o nuvykusieji lietuviai turės už tai atidirbti ir atiduoti skolą žymiai palengvintomis sąlygomis. Į tai ar klaipėdiečiai turi DP statutą ar ne, nebūsią atsižvelgta.

— Tarybų Lietuvos dešimtmečio šventės proga Vilniuje buvo atidarytas bronzinis Stalino monumentas. Tam kviečių skulptoriaus Tomskio sukurta stovykla pastatyta stoties aikštėje.

Taip pat atidarytas paminklas stalininiam karvedžiui generolui I. D. Černiakovskiiui, kuris vadovaudamas Baltarusijos fronto kariuomene užėmė Vilnių, Kauną ir didelę dalį Lietuvos. Stovykla 4 metrų aukščio, taip pat sukurta maskviečio skulptoriaus Tomskio.

Senasis Vilnius vis labiau įgauna rusiškai bolševikišką vaizdą. Daugelis gatvių ir aikščių gavo bolševikų dievaičių vardus.

Prasidėjus karo veiksmams Korejoje, sovietų kariniai vada išleido daug naujų įsakymų Pabaltijo kraštuose ir Prūsijoje, įvesdami karo lauko teismus.

UŽSAKYKITE
"MŪSŲ LIETUVA"
SAVO PRIETELIAMS

Visame Pasaulyje

Prez. Auriolis Amerikoje

Prancūzijos prezidentas Auriolis atvyko lydimas Prancūzijos užsienių reikalų ministro Schumano į JAV oficialaus vizito. Vašingtone prezidentas buvo sutiktas su didele garbe ir turėjo politinių pasitarimų su prez. Trumanu. Padarytuose spaudos pareiškimuose prez. Auriolis stipriai pabrėžė, kad Prancūzija pasipriešins ir kovos, jei gu būtų užpulta. Prancūzijos prez. aplankė taipgi dabar Vašingtone vykstančią Amerikos valstybių užsienių reikalų ministerių konferenciją, kur pasakė svarbią kalbą. Toje kalboje Auriolis palygino vakarų valstybių sąjungą su Sovietų Rusija, pabrėždamas kad sovietai sudaro grėsmę Azijos kraštams ir visai laisvėjai Europai. Atlanto grupės valstybės yra įėjusios į laisvą sąjungą, kad apsaugotų savo laisvę, tuo tarpu visame Sovietų bloke yra tik viena imperija. Vienybė yra išlaikoma tik vienos doktrinos ir policinio teroro pagalba. Jugoslavija, kuriai pavyko išsivaduoti iš rusų orbitos, ir Lenkija kuriai valdyti pasiūstas rusas Rokosovskis, yra geriausi įrodymai pavyzdžiai.

AMERIKOS VALSTYBIŲ KARIUOMENĖ

Dabar vykstančioje Amerikos valstybių konferencijoje Vašingtone yra daromos pastangos nustatyti pagrindus sukurti bendrą Amerikos valstybių kariuomenę. Tos kariuomenės tikslas būtų Amerikos žemyno gynimas, o taip pat ir kiti kariniai uždaviniai pagal UNO nutarimus, kaip pavyzdžiui Korejos karas. Su kūriniu bendros Amerikos

kariuomenės tuo tarpu dar priešinosi Argentina, Meksika ir Gatemala, bet tikimasi surasti tokią susitarimo formą, kuri visus patenkintų.

UNO Nuostoliai

Iš UNO generalinio sekretariato yra pranešama sekan tieji UNO kariuomenės aukų skaičiai nuo Korejos karo pradžios iki dabar:

Pietų korejiečių — 16.000 užmuštų, 88.500 sužeistų ir 64.000 dingusių iš 190.000 kare dalyvavusių karių.

Amerikiečių — 8.500 užmuštų, 38.000 sužeistų ir 17.000 dingusių iš 70.000 kareivių. Skaitant su visų kitų tautų kariais, kurie dalyvauja Korejos kare, turima 25.000 užmuštų, 128.000 sužeistų ir 75.000 dingusių.

Pulkininko Percz H. Fawcett dingimas

Prieš 26 metus atvyko Brazilijon anglas Fawcett norėdamas surasti centralinėje Brazilijoje Atlantidą, kuris pradžioje savo ekspedicijos paslaptinai dingo be žinios. Ir niekam nepasisekė susėkti jo dingimo pėdsakų. Tik po 25 metų kruopštaus tyrimo paslaptį atidengė Orlando Vilas Boas, kuriam pasisekė sueiti į artimus santykius su indėnais ir išgauti jų pasitikėjimą. Indėnai calapalos nužudė Fawcett, jo sūnų Jack ir palydovą Merril.

Nužudymo priežastis, kaip pasakoja patys indėnai, yra žiaurus pulk. Fawcett elgėsi su jais. Pulkininkas norėdamas pasiekti Havatiną, turėjo plaukti laiveliu upe Coluene. Jį lydėjusiems ir yrušiams laivelį indėnams ta ke lionė įkyrėjo, nes viena —

anglas su jais žiaurokai elgėsi, o antra — per maža buvo atsivežęs dovanų, kurių dėka įgyjamas indėnų pasitikėjimas. Indėnai nenorėdami ilgiau anglų lydėti iš bijodami chavantes indėnų, nutarė juos nužudyti.

Savo planą indėnai įvykdė kur susitinka Coluene ir Tan guro upės. Fawcett buvo palaidotas nuogas. Tą įvykį indėnai slėpė nuo kiekvieno balto žmogaus. Bijoję keršto. Tik papasakojo ir parodė kur palaidotas Fawcett, įgijusiam jų pasitikėjimą Orlando Vilas Boas. Pulkininko kaulai iš žemės buvo iškasti su tam tikromis indėnų religinėmis pareigomis, kurios yra gana ilgos. Indėnų vadai reikalavo, kad iškasant nedalyvautų nė vienas baltas žmogus ir kad nebūtų fotografuojama.

Centralinė Brazilija dar pilna viliojančių paslapčių ir įdomybių. Kiekvienas ten vykdamas rizikuoja savo gyvybę.

Mirties Bausmė

Amerikos federalinis teismas Julijū Rosenbergą ir jo žmoną nuteisė mirties bausme už išdavimą Rusijai atominės bombos paslaptį.

Mirties bausmė paskirta, kadangi nusikaltimas įvykdytas karo metu. Taikos metu didžiausia bausmė būtų 20 metų kalėjimo.

Bausmė turėtų būti įvykdyta gegužės 21 d. bet nubautiniu advokatas apeliavo, todėl ir bausmės vykdymas bus nukeltas tolimesnei ateičiai.

Vashingtono Konferencija

Vashingtono konferencijoje prieita prie pilno susitarimo politiniais, ekonominiais ir kariniais bendradarbiavimo klausimais abiejų Amerikų.

3.000 LĒKTUVŲ

Anglų slaptosios policijos

žiniomis komunistai iš Rusijos gaus 3.000 įvairių tipų lėktuvų, kurie bus panaudoti Korejoje ruošiamos pavarario ofenzivos metu prieš UNO kariuomenę.

Žiniomis iš Vašingtono Amerikos karo aviacija bombarduos visu smarkumu, jei Kinija gautus lėktuvus naudos Korejos fronte. Sąjungininkų aviacija yra pasirošusi ir gali vesti karą bet kurioje pasaulio dalyje. Bet naudoti karo lėktuvus už Korejos ribų sprendžia ne fronto vadai, bet UNO.

— Mandžurijos pasienyje Rusija sutraukė stiprias kariuomenės pajėgas ir daro įsitvirtinimus. Spėjama, kad ši rusų kariuomenė nedalyvauš Korejos kare, bet ji čia sutraukta apsaugai sienų.

— Amerikos senatas nutarė Europon pasiųsti 4 divizijas kariuomenės, kas sudaro virš šimto tūkstančių karių.

— Prezidentas Trumanas paprašė papildomo biudžeto karo reikalams sumoje 6 bilijonų 421 milijono dolerių.

Ta proga Trumanas pabrėžė, kad Amerikos sangumas yra surištas su kitų laisvųjų tautų saugumu. Karo pavojus, anot Trumano, dabar yra taip didelis, kaip niekuomet per paskutiniuosius penkis metus.

— 180 rusų, civilinių valdininkų, sovietų administracijos komisijos Vokietijai, kovo nesenyje pabėgo į vakarų sąjungininkų zoną Berlyne.

— Amerikos ir kaikiurių kitų kraštų spauda protesto ženklai už uždarymą Argentininos laikraščio «La Prensa» paskelbė birželio 6 d. gedulo diena nuleisdami pusiau stiebo vėliavas.

Mirga Marga...

Du Sovietų piliečiai kalbasi apie politiką. Iš jų vienas pradeda kritikuoti Sovietų tvarką.

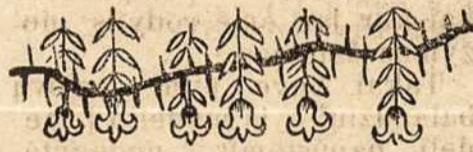
— Būk geras, nekalbėk apie tai, — sako jam draugas.

— Kodėl? — nusteb sovietinės tvarkos kritikas,

— Gal būtų, kad iš mūsų kuris šnipas, — paaiškino antrasis.

Suaugusi musė kas savaitę padeda apie 1000 kiaušinių, jei prileisim, kad iš visų jų išeis musės ir kad pusė jų bus kiaušinius dedančios patelės, tai antroje vienos musės kartoje bus pusė milijono musių, žinoma, jei nebus sunaikintos dar kiaušinėliuose, kadangi per metus suauga 8-10 musių generacijų, tai iš vienos musės per metus gali privesti astronomiškas skaičius iš 22 skaitmenų. Jei musių kiaušinėlių nežūtų, jos per vienus metus užtemdytų pasaulį.

Belgijoje, netoli Namuro, tuo metu, kai vieno ūkininko šeima vakarieniavo, staiga į kambarį atžygiavo iš tvarto «išsilaisvinęs» milžiniškas jautis. Ūkininkas, norėdamas neprašyto svečio išdaigų išvengti, užtvėrė jį prie durų stalu. Jaučiui toks priėmimas nepatiko. Dėl to jis, įsirdęs užbėgo į antrąjį aukštą ir ten, ūkininko miegamajam, truputį «pasidarbavo» ragais. Sunaikinęs baldus ir kitus daiktus leidosi laiptais žemyn, bet dėl neįprasto kelio apačioje pargriuvo. Šitą atsitikimą išnaujo viešpats ir vėl paėmė neprašytą svečią savo valdžion.

J. Našlaitis

LIETUVOS PARTIZANAI

PO TO, kai vokiečių armijos Rytų fronte gavo triuškinančius smūgius, lietuvių tauta kiekvieną dieną pasitikdavo su vis didėjančiu nerimu. Rudojo okupanto pralaimėjimai mums artino naują — raudonąją okupaciją. Jei hitlerininkai savo naikinamąją veiklą ypatingai buvo nukreipę prieš kai kurias tautines mažumas ir inteligentiją, tai raudonosios okupacijos laukėme kaip tęsėjos masinio Lietuvos gyventojų naikinimo — be kilmės, socialinės padėties, išsilavinimo, religijos ar politinių įsitikinimų skirtumo. Tos baimės neturėjo tik maža lietuvių tautos dalis — tai saujelė Maskvos bernų-komunistų Ir tikrai. — naujai užplūdes kraštą bolševizmas jau pirmomis savo viešpatavimo dienomis pasirodė dar kruvinesnis, negu kad belaukdami jį vaizdavomės. Kai kieno viltys, kad jis sugrįšias nebe tas, kuris 1941 metais krauju, kančiomis bei ašaromis patvindė mūsų tėvyne, — viltys, kad ir mūsų tautai po karo bus taimas Atlanto čerteris, Keturių Laisvės, buvo tik gražios iliuzijos. Daug giliau, negu bet kada praėity, Lietuva paskendo klaidingame kančių košmare.

Iš pat pirmųjų dienų bolševikai pradėjo triuškininti savo politinius, ideologinius, religinius, ūkinius priešus ir tautines samonės kibirkštį besinešiojančius lietuvius. NKVD ir NKGB aparatų veikiai nepakako surastų kalėjimų kaliniams sugrūsti. Visas kraštas buvo nusėtas papildoma kalnimo ir tardymo bunkeriu sistema. Dar 1944 metų vasara paskelbus mobilizaciją, iš kaimo ir miestų buvo iššluoti visi vyrai. Mobilizuojamieji be jokio apmokymo buvo metami į pirmąsias fronto linijas. Pasilikusi šeimoms tik iš senių, vaikų ir moterų, raudonarmiečių saivaliavimams nebuvo ribų — plėšė, žudė, naikino, kas po ranka pakliuvo. Lietuvių širdys nuo vaiko ligi senelio dėl tų okupanto darbų pritivinko nepaprastos neapykantos visam, kas buvo sietina su bolševizmu.

Krašte dar vis viešpatavo spėlojimai, kad tarp vakariečių ir vokiečių turi būti pasiekta separatinė taika, kurios išdavoje ir mes vienokiu ar

kitokiu būdu už taikos stulų nebūsime vakarų pasaulio vyrų pamiršti. Niekas netikėjo, kad bolševizmas galėtų surasti «modus vivendi» su vakariečiais, kad vakariečiai nepažintų raudonųjų ir kad jie paliktų raudonosios armijos okupuotus kraštus «Dievo valiai». Laisvės troškimas, bolševikų sukurtą padėtį ir tokie samprotavimai apie tarptautinę padėtį itin kurstė antibolševikinio sąjūdžio išaugimą.

Jau vokiečių okupacijos metais lietuvių tautos masės per pagrindžio spaudą buvo nuteiktos gana kovingai. Su šia rusenančios kovos dvasia, vyraujant klaidingiems samprotavimams apie tarptautinės padėties raidą, lietuvių tautos masės antrąją bolševikinę okupaciją sutiko be reikiamo organizuotumo pagrindyje. Kaip tik prieš pasikeičiant okupacijoms, gestapai buvo pavykę sulikviduoti didelę dalį tuolaikinės Lietuvos rezistencijos vyriausios vadovybės narių. Dalis vadovybės narių, artėjant bolševikams, saivališkai pasitraukė iš krašto į vakarus, sutraukdami buvusių organizacijų ryšio grandines ir nepalikdami naujosios okupacijos sąlygoms tinkamo organizacinio tinklo pagrindžio sąjūdžiui.

Naujam okupantui užgrobus paskutinąją Lietuvos žemės pėdą, krašte prasidėjo nepaprastai sunkios dienos. Visi tautos sluogsniai stokojo objektyvios informacijos, pasigedo periodinės pagrindžio spaudos. Rezistencinių organizacijų likučiai griebėsi koordinacijos darbo. Bet bolševikų siautėjimas buvo nepaprastai skaudus. Miestuose ir miesteliuose jie kirto smūgių po smūgio naujai

besikristalizuojančioms pagrindžio organizacijoms. Pakėlus poros metų aukas, įsitikinta, kad saugumo ir jėgų taupymo sumetimais bus tikslingiau, jei rezistencijos vadovybės branduoliai ir centrai bursis jau tuo metu visame krašte veikiančios aktyviosios rezistencijos — partizanų — prieglobstyje. Tuo pačiu metu ir pasilikusiems pasyvosios rezistencijos vienietams (Pasyviaja rezistencija laikoma ta kovotojų kategorija, kurios nariai nevisada su savimi nešiojasi ginklą ir dažnai yra legalioje padėtyje) buvo pritaikyti karinės drausmės nuostatai. Kaip aktyviosios, taip ir pasyvosios rezistencijos nariams, užimantiems raktinius postus organizacijose, draudžiama gyviems pasiduoti priešui ir nagus. Tik šitokia organizacinės drausmės pobūdis buvo jos ilgo gyvavimo laidas Tūkstančių geriausių vyrų ir moterų gyvybės buvo sudėtos ant laisvės aukuro, kritišku momentu susisprogdinant, nusišaukiant ar nusinuodijant, savo mirtimi užkertant kelią toliau organizacijos tinklui ardyti. Su kovotojo mirtimi baigdavosi ir bolševikų laimėjimai.

Civilinių gyventojų tarpe išaugo ne kiek menkesnė pasiaukojimo dvasia. Laisvės kovos vardu jie pasiima bet kokią riziką, o materialiniu atžvilgiu dalijasi paskutiniais trupiniais. Partizanų žygiai eina iš lūpų ir lūbas, įvelkami į legendines skraistes, apdainuojami naujomis dainomis. Kritusių partizanų kūnus, numestus gatvėje, aprauda tūkstančiai apylinkės moterų.

(Tus daugiau)

Mažiesiems

Algis Kalvelis

Vytukas ir Voverytės

Vytukas su savo tėveliais gyveno pirmuosius metus Amerikoje.

Dideli miesto mūrai užstoja saulutės šviesą, ir maža ažiugausmo Vytuko kambarėlyje. Tėvelis ir Mamytė nuolat užimtą. Jis jaučiasi suspaustas iš visų pusių, tarp tų akmenų, cemento ir plytų. Čia neišgirsi nei dagilio giesmelės, nepamatysi nei linksmai nuliuksinčio kiškučio.

Kai jis atvyko, buvo vėlyvas ruduo. Dabar žiemos pradžia. Nyku ir liūdna.

Vytukas taip norėtų pasivolti ant žalios pievutės, norėtų išgirsti miške savo balso aidą ar paleisti akmenuką į vėją, kvarksinčią medžio viršūnėje. Ne iš piktos valios! Juk jis nepataikys! Taip sau, bežaisdamas...

Tačiau viskas šioje žemėje neamžina: kaip džiaugsmas, taip ir liūdesys ir nesmagumai.

Štai žiema jau eina į pavasarį. Kai kada pasitaiko ir gražesnių dienų. Saulutė vis kyla aukščiau ir linksmiau šviečia ir sildo.

Vieną sekmadienį Vytukas su tėveliu nuvažiavo į dideli miesto parką. Medeliai dar stovėjo be lapų, bet saulutė jau visai linksmai švietė, ir papurtusiuose pumpuruose kai kur jau ėmė rodytis nežymus žalumas.

Takai buvo pilni melsvų balandžių, o iš medelio į medelį papūstomis uodegytėmis šokinėjo bilkos voveraitės. Kai kada jos nusileisdavo ant žemės ir pėrbėgdavo

taką visai pro pat vaikščiujančių žmonių kojas. Kai kuri atsisėdavo ant paskutinių kojų, atsiremėdavo ant pasipūtusios uodegėlės ir, iškelus priekines kojas, lyg sveiki kino praeiviai.

Žmonės ieškojo savo kišėnėse trupinelių ar riešutukų ir metė voverytėms ir karveliams. Vaikai riešutėliais ir grūdėliais tuos gyvulėlius ir paukštėlius prisiviliavo visai arti.

Ir Vytukui tėvelis nupirko maišelį pakepintų kukurūzų grūdėlių. Vaikas metė grūdėlius ant žemės, o voverytės ir balandžiai juos rinko. Šian dien lesintojų buvo labai daug ir gyvulėliai buvo nealkani. Kai kurie net nepažiūrėdavo į pabertus trupinėlius.

Tačiau vaikas džiaugėsi visa savo maža širdele. Tik vakaro tamsa privertė juos grįžti namo. Vytukas jautėsi lyg paskaitęs pačią gražiausią pasaką. Ne iš knygečių, kurias jis visus buvo jau per skaitęs, kiek jų turėjo, bet iš paties gyvenimo.

Tą naktį Vytuko sapnuose burkavo balandžiai ir pakeltomis priešakinėmis kojųtėmis ir papūstomis uodegėlėmis šokinėjo voverytės. Visa savaitė buvo pilna voverėčių ir balandžių. Net ir mokykloje mokytoja dažnai Vytuka turėdavo pažadinti lyg iš miego. Iš savo sutauptų jau iš anksto prisipirko riešutukų ir grūdėlių, kad ateinantį sekmadienį tikrai gražiai galėtų pažiūrėti parko gyvulėlius.

Bet sekmadienis išaušo šal-

tas ir vejuotas. Stori debesų sluoksniai buvo užkloję saulutę, o vėjas buvo ledinis, lyg iš pačios tolimosios šiaurės neštu šalčio bangas. Sunku buvo Vytukui priprašyti tėvėi tokią dieną važiuoti į parką.

Parko takais praeidavo tik vienas kitas žmogus. Ir tai ne pasivaikščiodamas, tik kur nors skubėdamas tiesesniu keliu Niekas šiandien trupinėliais ir grūdėliais nevašino voverėlių ir balandžių. Jie buvo alkani ir lindo tiesiog prie rankų. Balandžiai užiančiais sparnais sukosi apie juodųjų galvas, kitas nuipdavo įsidrąsinęs ir ant peties, griebė iš rankų grūdėlius. Tik kai Vytukas norėdavo savo rankute kurį nors paglostyti, tas mikliai purtelėdavo į šalį.

Viename parko tankumyne juodu užtiko voverėms įtaisytų inkilėlių ir drevių. Ten bu-

vo geresnė užuovėja, ir vėjas ne taip giliai lindo per kiekvieną Vytuko drabužėlių plyšį. Voverėlių ten susirinko visas pulkelis. Viena už kitos, nuvydamos savo varžoves, griebė beriamus grūdėlius ir riešutėlius. Viena voverytė taip įsidrąsino, kad užšokdavo Vytukui ant rankos ir pagriebėdavo duodamą riešutuką. Paglostyti ir ši ne sidavė.

Tą vakarą Vytukas grįžo dar daugiau atgijęs. Kai naktį už lango blaškėsi vėjas, Vytukui atrodė, kad jis girdi karvelių burkavimą ir jų sparnų ūžesį, o kai mamytė jį užklostė, jis sapnavo, kad voverytė savo uodegėle jam pabrukė po smakreliu.

Ir taip beveik kiekvieną sekmadienį Vytukas lankėsi parke. Vytuko voverėlė taip prijunko, kad ji be baimės užšokdavo jam ant pečių, už-

silpdavo ant rankytės ir leisdavosi net pabraukti per uodegėlę. Ji iš tolo atbėgdavo pas Vytuką ir pakeltomis priekinėmis kojųtėmis lyg sveiki no jį.

Kai pavasaris susprogdino medžių pumpurus ir naujų žalumų apibėrė žiemą styrejusias plikas medžių šakas, Vytukas ne kiekvieną sekmadienį atvykdavo į parką. Labai jis mėgo pajūrį, sraigių kiautus, bangų nuzulintus įvai riaspalvius akmenėlius. Statydamo iš smėlio pilis ir leisdamo jas bangoms sugriauti. Bet savo voveraitės jis neužmiršo. Voverėlė taip pat iš tolo pažindavo Vytuką. Kai būdavo soti, ji gautus iš Vytuko riešutukus užkasdavo į žemę, gražiai kojųtėmis užtapuodavo, kad kas nors nerastų ir riešutėlių neišvogtų.

Ir šiame naujame krašte Vytukui pasidarė įdomus gyvenimas.

ŽVIRBLIS

A. Vaičiulaitis

Straxi žvirblis sąslavyne,
Varnai giriasi kaimynei:

«Tai man linksma ir gražu —
Dirvos pilnos avižų.

Nugliandysiu grūdai lukštą,
Kad skilvelis nesupliuštų.

Šauksiu pačią ir vaikus,
Lėksiu į javų laukus.

Bus ulionės mano ryklei —
Neišgąsdins ir baidyklė.

Tai man linksma ir gražu —
Lysės pilnos avižų».

Avižėlės čėža, ūžia,
Kai žvirblučiai kemšas gūžį.

BARBORYTĖ BLYNUS KEPA,
LAŠINIAIS KEPTUVE TĖPA.
KATINĖLIS APLINK SUKAS,
GAL IR JAM NUKRIS BLYNUKAS
VISI VALGO IR DĖKOJA,
BLYNAI TAIP, KAIP LIETUVOJE

ANAPUS

Paskui priėjęs prie gulintio seržanto iš-
(33) traukė iš prie jo šono kabančios makšties nagana, numetė jį ant lovos ir paėmęs ant stalo gulintį automatą atidarė langą į parko pusę.

Tai buvo paskutinis signalas. Tartum, burtininkui lazdele pamojus, iš visų trobėsių užkampių pragariški juoku nusikvatojo partizanų automatai, spaudydami ilgomis serijomis švino čiuurkėles į enkavedistų rikiuotę. Enkavedistai staiga atsidirė, tartum, verdančio vandens sukuryje, griuvo, lipo viens ant kito, stengdamiesi pasprukti nuo mirties dalgio.

Nors keliems ir pavyko nubėgti keletą žingsnių šonau, bet ir tie raiydamiesi ir staugdami sumuko žemėje. Pagaliau jau niekas nebejudėjo. Staiga nutilo ir automatų šūvių serijos. Darbas buvo atliktas per stebėtinai trumpą momentą.

Pusračiu iš visų pusių, laikydami šūviui paruoštus automatus, pradėjo rinktis partizanai. Pirmas iš žibalinio žiburio apšviestą šviesos ratą atėjo Lūšis. Čia pat iš už namo kampo dar su rūkstaniu automatu, kaip iš po žemės pasirodė Mykoliukas. Jis pirmas atidarė automato ugnį į enkavedistų rikiuotę ir tupėdamas už namo pamatų kampo paguldė visus tuos, kurie buvo mėginę pulti pro duris atgal į rūmų vidų.

Varydamas priešais save Kazarakį ir seržantą į verandą išėjo Barkus.

Kazarakis čia pat prie klombos pamatė krūvą keistai suraijytų kūnų. Aplink aikštelę, žibalinio žiburio menkai apšviestame rate, stovėjo ginkluoti vyrai. Jie jam atrodė, tartum, keršto šešėliai. Jis suprato viską. Taip jis suprato, kad atėjo ataskaitos valanda ir jam. Virš parko, šaudymo išgąsdinti, piasnojo ir klaikiai krankė juodvarnių būriai...

— Rūsio durys užrakintos. Raktas kur? — riktėlėjo Mykoliukas, šokdamas prie Kazarakio.

— Seržantas turi raktą, — atsakė Kazarakis kryptelėjęs galva ano pusėn.

Netrukus Barkus ir Mykoliukas kitų partizanų padedami, nugabeno salėn Algiuką, jo seserį ir Rimtenį.

Algiukas ir Rimtenis, nors ir žiauriai kankinimo metu nukentėję, dar galėjo savo jėgomis išsilaikyti ant kojų, tačiau moteris rodė visai menkus gyvybės ženklus. Partizanų gydytojas Ramūnas suteikęs nukentėjusiems pirmąją pagalbą pašaukęs Barkų į šalį pasakė:

— Barkau, turiu tau pasakyti teisybę. Tavo sesers negalima gabenti iš čia. Ji labai suakiai sužeista. visa krūtinės lasta sutriuškinata.

— Bet negalima jos nei čia palikti!... — pertraukė gydytoja Barkus.

— Taip. Bet jos gyvybė jau ne valandomis, bet minutėmis skaičiuojama. — paaikškino gydytojas, ir vėl sugrįžo prie ligonės, paėmė ją už rankos ir skaitė pulsą pasilenkęs ties jos veidu.

Praėjo keletas minučių, bet gydytojas vis dar laikė kankinės ranką. Paskui jis pamaži padėjo jos abi ranki ant krūtinės, užspaudė akių vokus ir išsitiesęs persišegnojo, o jo veidu nuriedėjo dvi stambios ašaros...

Niekas neįpratė ne žodžio. Sopulingoje tyloje, tartum, suakmenėje, visi stovėjo tylėdami.

Barkus pirmasis priėjo prie sesers, pakėlė ją, tartum, mažą kūdikį ant rankų, priglaudė prie krūtinės ir pasisukęs ėmė žengti durų link. Vyrai prasiskyrė duodami jam kelią.

— Mykoliukai, paieškok porą kastuvų! Palaidosim čia pat dvaro kapinaitėse.

Naujų įsakymų niekas nedavinėjo. Kiekvie-

nas žinojo savo uždavinį. Vieni rinko ginklus, amuniciją ir maisto atsargas, kiti šoko kinkyti į vežimus arklis.

Lūšis, Mykoliukas ir dar keli partizanai nuėjo su Barkum į čia pat gale parko esančias dvaro kapinaites. Ir jie supylė naują kapą netrukus sugrįžo į dvaro rūmus.

— Viskas sutvarkyta, ginklai, maistas sukrauti į vežimus, — pranešė viršila Lūšiui. — Ką daryti su tais? — paklausė dar jis, rodydamas ranka į priešais gonkas pievelėje suguldytų enkavedistų lavonus.

Lūšis valandėlei susimąstė... Iš tiesų, jis pats dar nežinojo kaip pasielgti.

— Aš jau sugalvojau. — įsikišo Mykoliukas, — ką čia daug su jais daryti — sukrauti sunkvežimiu ir pasiųsti Šogamui į Vilnių... tai apsidžiaugs gavęs tokį siuntinį!...

— Neblogai sugalvota. Bet kas nuvairuos sunkvežimį? — pasakė Lūšis.

Barkus pažiūrėjo į seržantą ir paklausė rusiškai:

— Mašiną valdai?

— Taip yra! — atsakė seržantas.

— Tai tegul ir vežasi juos sau... — svilino Mykoliukas.

— Kiek jų čia guli? — pasiteiravo Lūšis pas savo viršilą.

— Trisdešimtis! — atsakė tas.

— Kaip manai, ar tilps visi? — vėl paklausė Lūšis.

— Pakaks vietos visiems... susispaus — garšiai maštė viršyla.

— Gerai! Sumeskit! — tarė Lūšis, ir rodomoju pirštu pamojė į save Kazarakį, nusivedė jį su savimi į rūmus. Niekas nesuprato ką Lūšis nori su juo padaryti.

Po kelių minučių sunkvežimis buvo prikrautas lavonų ir užtrauktas brezentu. Lūšis grįžo atgal su Kazarakiu, o pastarasis, vis dar pilnoje NKVD kapitono uniformoje, šūktelėjo komandą savo seržantui:

(Bus daugiau)

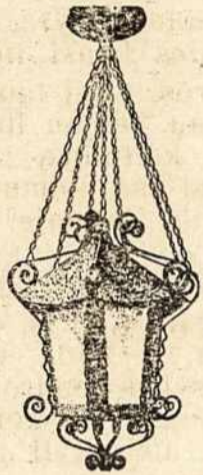
MARTINS & ŠIMKUS BAR e CAFÉ do POVO

55 AVENIDA PAIS DE BARROS, 55

MEKANIKOS DIRBTUVĖ

Gaminami įvairiausių braižinių vitražai, vieliniai tinklai tinkavimui ir tvoroms, langų stiklų apsaugos, užtvaros, geležinės durys ir vartai, banguotos skardos durys pagal mastą.

Gaminami žibintuvai įvairiausių tipų. Daromi įvairių dydžių gražtai žemei gręžti. Pardavimas grynais ir išsimokėtinai.

JONAS VARNAUSKAS & FILHOS

Telefonas (recados) 3-0710

Rua 12 N° 39 — Vila Zelina
Avenida Zelina N° 714 — (fundos)
Caixa Postal 4118 — São Paulo

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 275 — 7 AND. — SALA 73
TEL. 34-7482 — SÃO PAULO

Ar jau aplankei CASA SPRINDYS & CIA.

PRAÇA SÃO JOSÉ, 1 — S. PAULO — VILA ZELINA

Kur galima gauti pačių naujausių ir įvairiausių rūšių prekių. Čia gali pirkti batų, skrybėlių, elektros gaminių, statybos medžiagos, ir visko, kas reikalinga Jums ir Jūsų namams. Čia pirkite pigiau ir geresnės rūšies prekę. Didelis pasirinkimas radijo aparatų, radijo vitrolų. Čia taip pat yra *radio laboratorija* įrengta pagal naujausius technikos reikalavimus, vedama prityrusių specialistų, atlieka visus taisymo ir reformavimo darbus. Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos.

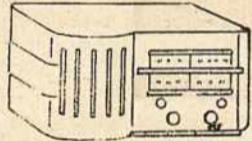

Foto-Studioja "BERNARDO"

IKURTA 1890 METAIS

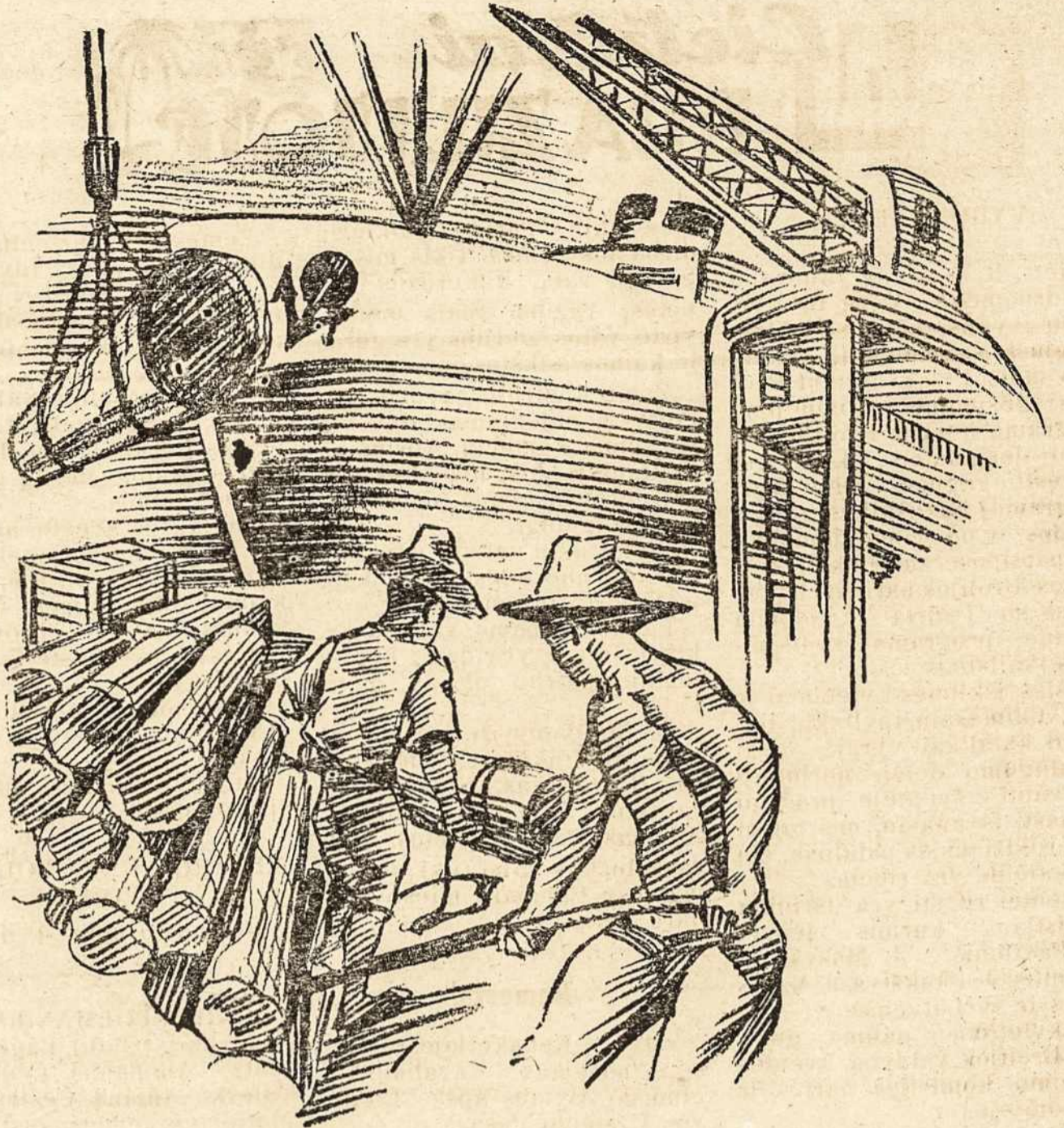
Išpildo meniškai įvairius foto darbus. Specialybė padidinti tamsiuose tonuose ir sepiu, spalvinimai atliejami dažais ir pastele.

ARTHUR SCHMIDT

Priimami pakvietimai į namus — Senų portretų reprodukcijos
RUA SÃO CAETANO, 447 — TEL. 4-5576 — SÃO PAULO

ALIO! ALIO! Vila Anastacio! CASA KAROLIS STUOKA

Rua Martinho de Campos, 459. — Naujai Atsidarė
Visi bėga tekini
Jauni ir seni
Batus gaus visi
Kaina labai pigi!!!
įvairiu rūšių batai — vyrams, moterims ir vaikams — fabriko kainomis
LIETUVIAMS NUOLAIDA!...

MADEIRAS DO BRASIL

PERES & PRANAS LTDA.

IMPORTAÇÃO — EXPORTAÇÃO

Escritorio: - Av, Churchill, 94 — 11.º and. - sala 1110 — Rio de Janeiro
Fones: 52-0229 32-6265

Em Minas Gerais:

Peres & Ca. Ltda. — Leopoldina — R. Providencia, 71
Jother Peres de Resende — São Pedro dos Ferros
Amadeu Cesar Machado — Nanuque, Minas

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.
Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IS FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE CALÇADOS MATELIONIS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Rua São Caetano, 526

Rua São Caetano, 510

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés 719

São Paulo

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAIUS VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMÃOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienasipai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967
SÃO PAULO

Lietuviai BRAZILIJOJE

VYRŲ ŠVENTĖ.

Liet. R. Kat. šv. Juozapo Bendruomenės Vyrų Brolijos narių įvykusiame susirinkime praėjusį sekmadienį, balandžio mėn. 1 d. svarstant Brolijos dešimtmečio minėjimo programą, nutarta Brolijos veikimo dešimtmetį iškilmingai atšvęsti gegužės mėn. 6 d. Programoj bus iškilmingos pamaldos, o po pamaldų mokyklos patalpose susirinkimas — vaisės Brolijos nariams ir svečiams su įvairia ir įdomia menine programa, sveikininiais, kalbomis.

Į šias iškilmes kviečiami ir kiti, tolimesnių apylinkių lietuviai katalikai vyrai.

Patogumo dėlei, norintieji dalyvauti šventėje prašomi pranešti iš anksto, nes turint neperdidžiausias patalpas, vietų skaičius yra ribotas.

Šventei ruošti yra išrinkta komisija, kurion įeina: P. Pavilonis, J. Masys, P. Narbutis, J. Paukštys, J. Vaikšnoras ir B. Latvėnas.

Pakvietimų galima gauti pas Brolijos valdybą, šventės rengimo komisijos narius ir klebonijoje.

PAVYZDINGAS KULTŪRINIO DARBO RĖMEJAS.

Vaistininkas Juozas Lukoševičius gyvenantis Moimho Velho, rua Rheno 15, iš «M. L.» sužinojęs, kad Bendruomenės choras verbuoja rėmėjus, Bendruomenės valdybai atsiuntė laiška prašydamas įrašyti į choro rėmėjų kas mėnuo pasidėdamas mokėti po Cr. \$50,00 Už tokį nuoširdų sielojimąsi choro reikalais Valdyba nuoširdžiai dėkoja.

CAMBARĄ LIETUVIAI.

Balandžio mėn. 5 d. lankėsi redakcijoje «M. L.» skaitytojas, Jurgis Matikonis gyvenantis Parana estade, arti Cambara miestelio, Vila Aurora. Svečias papasakojo apie savo gyvenimą. Verčiasi žė-

GERA PROGA

nusipirkti kampinį namą su rūbų krautuve, Vila Macidopolis, netoli pabaigos linijos Vila Alpinos autobusų, Rua Barore, 2. Teirautis apie sąlygas galima nurodytoje vietoje, arba «M. L.» redakcijoje. Kaina 65.000,00 kruzeirų.

mės ūkiu. Turi 11 alkierių dirbamos žemės. Ūkis mišrus Sodina vata, kukurūzus, pupelės, ryžius. Šiais metais, ypač vatos, derlius yra geras ir kainos aukštos.

Žemę apdirbti savomis jėgomis nepajėgiama, laiko vieną šeimą kumečių. Apsimoka ir kiaulių ūkis, nes kukurūzai gerai užderėjo, o kiaulieną yra nepigi.

Pieno ūkiu verstis sunkiau, nes toli nuo miesto ir trūksta transporto priemonių.

Lauko darbams vartoja arklis, ir kur yra daug kelmų tegalima dirbti tik su matikais.

Be Matikonų šeimos netoli moje apylinkėje gyvena Juozas Brazauskas, Stasys Brazauskas, Zigmas Belickas, Adomas Pauliukevičius. Juozas Šiurkus savo ūkį išnuomavo ir Cambara mieste atidarė barą.

Dėmesio!

«M. L.» Redakcijoje randa si Andrejaus Kavaliausko, gimusio Alytaus apsk. Lietuvos Užsienio Pasas.

Tuo reikalu prašome kreiptis į «M. L.» Redakciją Av. Zelina 706. São Paulo

PARSIDUODA NAMAS IR KRAUTUVĖ.

Parsiduoda namas su visais patogumais, naujai pastatytas geroj vietoj, ir kartu parsiduoda krautuve (Armazem de Secos e Molhados) su gera fregezija ir gerai įrengta.

Teirautis ir daugiau informacijų Avenida Zelina n. 749 Vila Zelina.

Dėmesio Jaunimui!

Nuo kovo mėn. 25 dienos vel prasideda, dėl gavėnios pertraukti, šokiai, kurie bus kiekvieną sekmadienį nuo 20 iki 24 val. lietuvių mokyklos salėje, rua Lituania, 67.

Maloniai yra kviečiamas lietuvių jaunimas atsilankyti į šiuos šokius, kur be moderniškos šokių muzikos yra grojami ir lietuviški šokiai.

— Į Bendruomenės choro vakarą pakvietimų galima gauti pas choristus ir V. Tijnėlio restorane, Largo São José V. Zelina, čia pat galima užsisakyti ir stalieliai.

Žemės ūkio darbininko, samdinio-kamarado atlyginimas yra mažas. Jei gyvena pas ūkininką ir gauna maistą, die nai gauna Cr\$20,00. Jei atskira — Cr\$35,00.

Dabar prasidėjo vatos rinkimas, kuris trunka tris mėnesius ir kukurūzų laužymo metus. Vatos derlių gali sugadinti šalnos.

Paklausus svečio, ar nemano kada nors persikelti į São Paulo gyventi, atsakė, jei jau kada paliks žemės ūkį, tai įsikurs kur nors provincijos judresniais mieste ir griebtis prekybos.

São Paulyje apsistojo pas savo gerą prietelį Kiaušą Mokoje.

Atgal į Cambarą išvyksta ši šeštadienį.

ATSARGIAU SU POLITIKAVIMU...

Balandžio mėn. 4 d., apie

MARIJA POLMANIENĖ, gyv Oldenburg (Oldb), Lager Sandplatz, Alemanha (Vokietija) paieško Antaną Česonį, sūn. Motiejaus, emigravusį į Braziliją iš Kauno 1925 metais ir gyvenusį São Paulyje.

Žinantieji Česonio adresą maloniai prašomi pranešti p. Polmanienei į Vokietiją, arba painformuoti Lietuvos pasiuntinybę Rio de Janeire.

Vytautas PETRONIS paieško savo brolio Česlovo Petronio, prieš karą buvusio Kretingos akcizo revizoriumi. Jis yra vedęs mokytoją Jadvygą Empacheraite.

A. † A. Serapinas Matelionis

P. Matelioniai praneša ir kviečia gimines ir pažįstamus į egzėkvijas Vila Zelinos lietuvių bažnyčioje, balandžio mėn. 13 d. 8 val. už A. A. Serapino Matelionio vėlę, kuris mirė 1949 m. balandžio mėn. 13 d.

vidudienį, Vila Zelinoje, rua Esto. il, grįžtant į namus, buvo sulaikyta valstybės saugumo organų Joana Sofia Ambrulevičiūtė, gimusi Brazilijoje 19 metų amžiaus. Sulaikymo priežastis yra įtarimas dalyvavime nelegaliame politiniame komunistiniame veikime.

Vietinė komunistų spauda praneša, kad sulaikytoji yra rimta kandidatė į karalaites ruošiamame "demokratinės spaudos" grožio konkurse. Tą pat dieną buvo padaryta smulki krata Ambrulevičių namuose.

Yra keista, kad dar šandien, turint tiek daug įrodymų raštu ir žodžiu, kas darosi anapus geležinės uždangos, kada visas laisvas ir kultūringas pasaulis imasi apsisau gojimo priemonių nuo komunizmo kaip nuo baisaus ma-

ro, kada iš pavergtos tėvynės nė vienas žmogus negali išvykti į laisvą pasaulį ir net laiško savo giminėms užsieniuose gyvenantiems pasiūsti (cenzura sulaiko), čia Brazilijoje, dar atsiranda fanatikų, pašvenčiančių jėgas ir laiką raudonojo imperializmo tarnybon, norinčio paversti visą pasaulį vienu dideliu kalėjimu ir koncentracijos stovyklomis. Juo skaudžiau yra, kad tos propagandos imasi lietuvių tėvų dukros, tarsi tuo patvirtindami jau seniau lietuviams mestą kaltinimą, kad jie beveik visi esą komunistai, o ypač Vila Zelinoje.

Ypač šiuo momentu, kada laisvojo pasaulio santykiai su komunistiniais Rusija vis daugiau įsitempia, ir kada visų kraštų vyriausybės bendromis jėgomis kariauja prieš komunizmą, reikia atsisakyti nuo bet kokių politikavimo, kad savo neatsargumu kailio neįkišti ir lietuvių vardo nesuteršti.

P A I E Š K I

Jurgis Matikonis paieško savo dėdės Vincento Matikonio gyvenusio Š. Amerikoje 606 Camden ave., Burlington N. J., ir prieš kiek laiko atvykusio Brazilijon ir galimai apsigyvenusio São Paulyje. Dėdės arba apie jį žinančių prašau pranešti šiuo adresu: Snr. Jurgis Matikonis, Caixa Postal 74. Cambará, Vila Aurora - Est. do Paraná.

S U S I R I N Ė I M A S

Balandžio 22 d. 3 val. po piet, saukiamas visuotinas Liet. S-gos Brazilijoj narių susirinkimas, nariai kviečiami dalyvauti su žinomomis.

Valdyba.

PARDUODAMA KRAUTUVĖ (Secos e molhados)

Vila Oratorio, Avenida A Nr. 1180, geromis sąlygomis. Smulkesnių informacijų galima gauti vietoje.

FOTO PRINCEZA

AVENIDA ALVARO RAMOS, 1160 — SÃO PAULO

(Prie pask. sustojimo vietos autobuso 33 Quarta parada)

Savininkas VLADAS POCIUS

Įvairaus didumo padidinti portretai — spalvuoti! Foto ant porcelano, antkapiams. Meniškos, gražios foto nuotraukos! Greitas ir sąžiningas darbas!

Lietuviams pigiausios kainos!

JAU IŠ ANKSTO RUOŠKITĖS Į BENDRUOMENĖS CHORO

KONCERTA-VAKARĄ

kuris bus balandžio mėn. 14 d. Sociedade Paulista de Ginastica,

Rua Couto Magalhães, 280 Salėje

Programoje dainuos vyrų ir mergaičių chorai, bus šokami tautiniai šokiai ir kiti įdomūs, linksmi programos numeriai.

Gros puikus Orkestras

Pakvietimus jau iš anksto įsigykite, taip pat rezervuokite sau ir staliukus, nes prie įėjimo nebus galima gauti. Pakvietimus galima gauti pas Bendruomenės choristus.

IRMAOS

ESCRITORIO VILAZELINA

BAUZYS

AVENIDA ZELINA, 749 — VILA ZELINA — S. PAULO

Aberturas de firmas
Encerramentos de firmas
Transferencias de firmas
Contratos na Junta Comercial
Distratos na Junta Comercial
Escritas Fiscais
Escritas Comerciais

Contratos de locação
Cartas de Fiança
Requerimentos
Balanças
Alvarás diversos
Seguros de Fogo e
acidentes

HORÁRIO das 8 às 19 horas.

P I N I G U S U Ž «MŪSŲ LIETUVOS» P R E N U M E R A T A P R A Š O M E

KREIPTIS: - KAZIMIERAS MILIAUSKAS CAIXA POSTAL 371

siusti ir visais kitais Administraciniais reikalais